

Ἡ ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευση «πιστοποιητικὸ ἀπορίας» τῆς «δωρεάν» Παιδείας

ΠΑΝΤΕΣ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ Έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, καθ' ὅλας τὰς βαθμίδας αὐτῆς, εἰς τὰ κρατικά ἐκπαιδευτήρια, εἶναι ἡ πομπώδης διάταξη τοῦ άρθρου 16, παράγρ. 4 τοῦ συντάγματος τοῦ 1975. Τό πρόνομιό αὐτό τῆς «δωρεάν» παιδείας... εἰς τὰ κρατικά ἐκπαιδευτήρια ἐπιφυλάσσεται, ἐν τούτοις, μόνο ὁ τοῦ ἀσθενέστερου οικονομικά πολίτες. Οἱ εὐποροὶ ἔχουν τὰ δικά τους σχολεῖα — τῆ λεγόμενῃ ἰδιωτικῇ ἐκπαίδευσιν. Ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευση καὶ φροντιστήρια ἀποτελοῦν τὴν παραπαίδεῖα σ' αὐτό τὸν τόπο — τὸ πιστοποιητικὸ ἀπορίας τῆς δημόσιας ἐκπαίδευσιν, ζωντανό παράδειγμα καθυστερήσεως καὶ ἀνικανότητος τῆς πολιτείας.

Τὰ φροντιστήρια ἀποτελοῦν προϊόν τῆς κακῆς λειτουργίας τῆς γενικῆς ἐκπαίδευσιν, τὰ ἰδιωτικά σχολεῖα δεβαίωση τῆς ἀνεπαρκείας τῆς. Ἡ ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευση προσφέρει δύο κατηγορίες σχολείων: σχολεῖα πολυτελείας, ὅπου

τατο ὄρια βαθμολογίας — συνήθως τὸ 14. Ἀνέλογο εἶναι καὶ τὸ πνεῦμα πού ἐπικρατεῖ σ' ὁρισμένα ἀπὸ τὰ σχολεῖα αὐτά: σνομπισμός, ἐλιτισμός, ταξικὸ αἰσθημα ὑπεροχῆς, πηθηκισμός. Ἐχουν, βέβαια, τὰ σχολεῖα αὐτά καὶ τῆ θετικὴ τους πλευρά: τὰ παιδιά μαθαίνουν στὰ «πετυχημένα» τουλάχιστον

ΤΟΥ

Π. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

χιστὸ περισσότερο γράμματα ἀπὸ ὅτι στὰ δημόσια.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἀνέρχεται σὲ 1.370, τῶν δὲ μαθητῶν σὲ 156.000! Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι 18% περίπου τῶν μαθητῶν φοιτοῦν σὲ ἰδιωτικά σχολεῖα. Σ' αὐτὰ ἀπασχολοῦνται 6.500 ἐκπαιδευτικοί. Ἡ περιοχή τῆς πρωτεύουσας ἔχει καὶ στὸν τομέα αὐτὸν τὰ πρωτεία: 107.000 μαθητῆς καὶ 4.400 ἐκ-

ναὶ σὲ θέσπ νὰ τὴν ἀντικαταστήσει. Ἀμέσος στόχος ὁμῶς τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ εἶναι ἡ κατάργησὴ τῆς, γιατί ἡ ὑπάρξη καὶ ἡ λειτουργία τῆς ἀποτελοῦν ἀντινομία. Καὶ ἡ ἀντινομία αὕτη ὀφείλεται στὸ γεγονός, ὅτι εἶναι συγχρονῶς ἐπιχείρησι καὶ ἐκπαίδευσιν. Καὶ φυσικὸ εἶναι ἕνα ἰδιωτικὸ σχολεῖο νὰ ἔχει ὡς πρῶτο στόχο τὸ κέρδος, ἀφοῦ ἀποτελεῖ ἐπιχείρησι. Ἡ ἐννοία ὁμῶς τῆς συνταγματικῆς διατάξεως περὶ «δωρεάν παιδείας» δὲν ἐξαντλεῖται στὴ μὴ παροχὴ ἀμέσων υλικῶν ἀνταλλαγμάτων ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν πολιτῶν γιὰ τὴν προσφερόμενη ἀπὸ τὴν πολιτεία παιδεία, ἀλλὰ περιέχει συγχρονῶς καὶ τὴν ἐπιταγή, ὅτι οἱ φορεῖς τῆς παιδείας θὰ πρέπει νὰ χρηματοδοτοῦνται κατὰ τέτοιο τρόπο ἀπὸ τὴν πολιτεία, ὥστε νὰ μὴ ἀναγκάζονται νὰ ζητοῦν ἀντιπαροχὴ ἀπὸ τοὺς πολίτες γιὰ τὴν προσφερόμενη παιδεία. Πράγμα πού σημαίνει, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ παιδεία ν' ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἀπὸ τὸ γεγονός, λοιπόν, ὅτι τὰ σχολεῖα ἀποτελοῦν ἐπιχειρήσεις, ξεκινᾶνε ὅλα τὰ κακά. Καὶ τὸ πρῶτο πρόβλημα τῶν ἰδιωτικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων ἐκπαίδευσιν εἶναι τὸ προσωπικὸ — οἱ λεγόμενοι ἰδιωτικοὶ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, πού ξεπερνοῦν σὲ ἀριθμὸ τὸ ἕνα τρίτο τοῦ συνόλου τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς δημόσιας μέσης ἐκπαίδευσιν.

Γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο, κυρίως ὁμῶς ἐπειδὴ περιμεναν πολυλὰ χρόνια ἀδιδρίστοι, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ αὐτοὶ προτίμησαν τὸ δρόμο τῆς ἰδιωτικῆς ἐκπαίδευσιν. Καὶ τὰ μειονεκτήματα τῆς ἀπασχολήσεως στὴν ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευση εἶναι πολλὰ. Τὸ κυριότερο καὶ σημαντικότερο ὁμῶς εἶναι, ὅτι δὲν ἰσχύει ἐκεῖ τὸ πρόνομιό τῆς μονιμότητος. Ὁ καθὲς ἐπιχειρηματίας προσλαμβάνει καὶ ἀπολύει σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντά του — καὶ φυσικὰ εἶναι νὰ προηγούνται πάντα τὰ οικονομικά συμφέροντα πού ἀποτελοῦν καὶ τὴν προϋπόθεσιν τῆς υπάρξεώς του καὶ ὁπωσδήποτε τὸ κίνητρο τῆς ἐπιχειρηματικῆς του δραστηριότητος. Ἡ

“Ὅσο ὁμῶς ὑπάρχει, ἡ πολιτεία ἔχει χρέος νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴ μονιμότητα τοῦ διδακτικοῦ τῆς προσωπικοῦ.

στὲλνουν τὰ παιδιά τους οἱ εὐποροὶ, καὶ σχολεῖα - καταφύγιο γιὰ ἐκείνους πού γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο δὲν μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν τὴ δημόσια ἐκπαίδευση.

Πόσο εὐπορος χρειάζεται νὰ εἶναι κάποιος γιὰ νὰ στεῖλει τὸ παιδί του σ' ἕνα τέτοιο σχολεῖο πολυτελείας τὸ δείχνει τὸ ὕψος τῶν διδάκτρων πού καταβάλλονται καὶ πού συχνὰ ξεπερνοῦν τῆς 60 χιλιάδες δραχμῆς τὸ χρόνο. Τὰ «πετυχημένα» μάλιστα ἀπὸ τὰ σχολεῖα - ἐπιχειρήσεις ἔχουν μεταβληθεῖ σὲ μηχανισμὸς παραγωγῆς ἐλιτιστικῶν μειονοτήτων διαλέγοντας ὄχι μόνο τὰ παιδιά τῶν οικονομικὰ καὶ κοινωνικὰ ἰσχυρῶν, ἀλλ' ἀποκλείοντας συγχρόνως μαθητῆς πού δὲν συγκεντρῶνουν ἕνα κατῶ-

παιδευτικοὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἐκπαίδευσιν ὁρίζονται στὴν περιοχή τῆς Ἀθῆνας. Ἐτσί, στὴν περιοχή αὕτη, τὸ 67% τῶν νηπιαγωγείων εἶναι ἰδιωτικά, τὸ ἴδιο καὶ τὸ 37% τῶν δημοτικῶν, καθὼς καὶ τὸ 44,5% τῶν γυμνασίων! Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ δείχνουν καθαρά τὴν κατάστασιν πού ἐπικρατεῖ στὸν τομέα τῆς πρωτοβάθμιας καὶ δευτεροβάθμιας ἐκπαίδευσιν. Ἡ παιδεία μετατοπίζεται ὅλο καὶ περισσότερο στὰ χέρια ἰδιωτῶν, ἀποτελεῖ πλέον ἀντικείμενο ἐμπορίας, πρᾶγμα πού γίνεται σὲ ἐπικίνδυνα μεγάλο βαθμὸ στὴν περιοχή τῆς πρωτεύουσας.

Ἰσως ἡ ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευση ν' ἀποτελεῖ σ' αὕτη τὴ φάσιν ἕνα ἀναγκαῖο κακὸ, ἀφοῦ ἡ πολιτεία δὲν εἶ-